

Movies that Matter - Das Glaszimmer (voorbereiding op film kijken) - vmbo-breed

Geschiedenis

Middelbare school

vmbo

Leerjaar 1,2

Les van [Filmeducatie](#)

In deze les zitten **23 slides**, met **interactieve quizzen**, **tekstslides** en **1 video**.

🕒 Lesduur is: **45 min**

Introductie

Welkom bij deze les ter voorbereiding van de film Das Glaszimmer (Christian Lerch, 2020).

Tijdens deze les maakt jouw klas kennis met filmeducatie en mensenrechten in de breedste zin. Film is een uitstekend middel om het besef van jongeren over maatschappelijke thema's te vergroten. Met deze les open je de ogen van leerlingen en studenten voor mensenrechtenthema's.

Deze les is een voorbereiding voor de film Das Glaszimmer. In Duitsland, kort voor het einde van de Tweede Wereldoorlog, ontluchten de elfjarige Felix en zijn moeder de bombardementen. In het dorp waar ze opgevangen worden is Hitler populair. In het begin vindt Felix het spannend om met de nazi's mee te doen, maar gaandeweg komt hij achter de waarheid en ontdekt hij hoe het echt zit. Is zijn vader, die soldaat is, nu wel of geen held?

Heb je vragen of opmerkingen over deze les? Neem dan gerust contact met ons op door te mailen naar educatie@moviesthatmatter.nl of te bellen naar 020-2807612.

Instructies

Thema's

- Tweede Wereldoorlog
- Hitlerjugend
- Nationaalsocialisme

Opzet van de les

De les bestaat uit 4 onderdelen:

1. Inleiding over de film en WOII

2. Nationaalsocialisme
3. Hoe het nationaalsocialisme volgers kreeg
4. Hitlerjugend

Leerdoelen

Aan het eind van de les:

- Kun je kenmerken van het nationaalsocialisme benoemen;
- Kun je uitleggen hoe het komt dat Hitler zoveel volgers kreeg
- Weet je wat het begrip propaganda betekent

Werkwijze

- Per slide wordt beschreven wat de bedoeling is.
- De les kan geprint worden, inclusief de notities per slide (zie PDF in de bijlage). In deze notities vind je nog algemene, uitgebreide informatie die je helpt door deze les te navigeren.
- Het is bij deze les niet nodig om met 'devices in de klas' te werken. Je kunt dit uitzetten door het vinkje onderin het scherm van de lespresentatie te deactiveren.
- Op de slides zijn hotspotbuttons te vinden. Door deze aan te klikken verschijnt er (extra) informatie, een vraag of een instructie. Als docent kun je ervoor kiezen om de informatie onder de hotspotbutton met hoed samen met de leerlingen/studenten te lezen of zelf aan leerlingen/studenten te vertellen. De informatie is daarom ook opgenomen in de instructies bij de losse slides.

Veel plezier met de les!

Lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik [hier](#) voor ons festival in maart en klik [hier](#) voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.

Onderdelen in deze les

Slide 1 - Tekstslide

Welkom bij deze les van Das Glaszimmer ter voorbereiding op het bioscoopbezoek!

Slide 2 - Tekstslide

Laat de leerlingen de filmposter bekijken en leg uit dat het een Duitse film is met als Duitse titel 'Das Glaszimmer' en als Engelse titel 'Dear MR. Führer'.

Behandel de volgende vragen:

Waar gaat de film over denk je?

Tweede Wereldoorlog - Bombardementen (vanwege de vliegtuigen) - Hitler (je ziet een hakenkruis) - Over de jongen in het midden - Keuze tussen goed en fout (rechts ziet er 'fouter' uit dan links) - Duitsland (want het is een Duitse film)

In welke tijd speelt de film zich af denk je? En in welk land?

Ergens tijdens de Tweede Wereldoorlog in Duitsland.

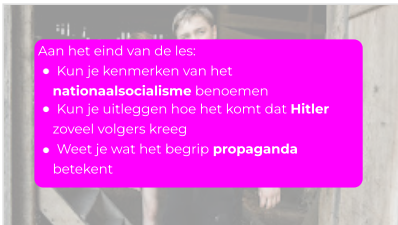

Slide 3 - Tekstslide

Deze les bestaat uit 4 onderdelen:

1. Inleiding over de film en WOII
2. Nationaalsocialisme
3. Hoe het nationaalsocialisme volgers kreeg
4. Hitlerjugend

Daarna is er nog een korte opdracht om de leerlingen voor te bereiden op het programma van het bioscoopbezoek.

Aan het eind van de les:

- Kun je kenmerken van het **nationaalsocialisme** benoemen
- Kun je uitleggen hoe het komt dat **Hitler** zoveel volgers kreeg
- Weet je wat het begrip **propaganda** betekent

Slide 4 - Tekstslide

Aan het eind van de les:

- Weet je welke kenmerken het nationaalsocialisme heeft
- Kun je uitleggen hoe het komt dat Hitler zoveel volgers kreeg
- Weet je wat het begrip propaganda betekent

Slide 5 - Tekstslide

De film gaat over Felix. Felix is een elfjarige jongen die met zijn moeder naar een ander dorp is gevlucht nadat zijn eigen dorp is gebombardeerd. De film speelt zich af in 1944, als de Tweede Wereldoorlog bijna is afgelopen. Zijn de volgende stellingen over WOII waar of niet waar?

Duitsland is de aanstichter van de Tweede Wereldoorlog.

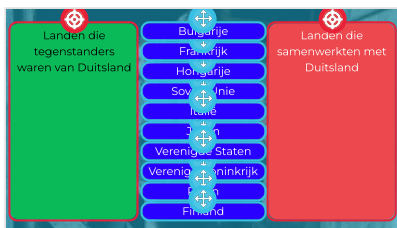
Waar: Het Duitse leger viel, onder leiding van Adolf Hitler, Polen binnen en begon daarmee de Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog begon in 1940.

Niet waar: Veel mensen denken dit maar de aanval op Polen, het begin van de oorlog, was op 1 september 1939. Het Duitse leger viel Nederland binnen in mei 1940. De oorlog was afgelopen in 1945.

Adolf Hitler was leider van de NSB.

Niet waar: Hitlers politieke partij heette de NSDAP. De NSB was een Nederlandse politieke partij, die als voorbeeld de NSDAP had.

Slide 6 - Sleepvraag

Opdracht:

Zet de landen in het midden bij de juiste groep. Dit kan klassikaal maar leerlingen kunnen het ook individueel of in groepjes doen en het daarna klassikaal nakijken.

Extra info:

*De landen in het groen worden ook wel de **geallieerden** genoemd. En de landen in het rood de **asmogendheden**.*

Er waren nog veel meer landen betrokken bij de oorlog. En er waren ook nog bezette en neutrale landen.

Slide 7 - Tekstslide

Op deze kaart zie je de asmogendheden (dus de landen die met Duitsland samen werkten) en de door Duitsland bezette landen, zoals Nederland en een deel van Frankrijk.

Meer informatie bij dit kaartje vind je [hier](#).

Slide 8 - Tekstslide

Nu gaan we in op het nationaalsocialisme. Dat is een politieke stroming waarvan Adolf Hitler de leider was.

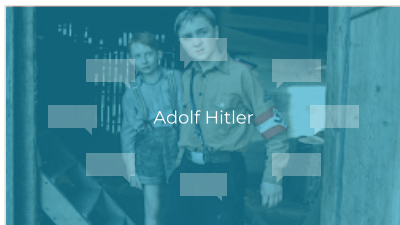
Slide 9 - Tekstslide

In het nieuwe dorp waar Felix komt te wonen is Hitler erg populair. Mensen noemen hem Führer en leven zijn ideeën na.

Wat betekent Führer?

Leider.

Wat weet je al over Hitler? Dit kun je invullen in het woordweb op de volgende slide.

Slide 10 - Woordweb

Laat de leerlingen via hun laptop of mobiel het woordweb aanvullen. Ze kunnen dit ook met pen en papier doen; individueel of in groepjes en daarna klassikaal aanvullen.

NSDAP - Dictator - Oostenrijker - Hij wou van Duitsland een groot rijk maken - Hakenkruis - Mein Kampf geschreven (boek over zijn ideeën) - Joden vervolging - Holocaust - Snor - Nazi's - Kunstenaar - Nationaalsocialisme

Slide 11 - Video

Deze slide heeft geen instructies

Slide 12 - Tekstslide

Het nationaalsocialisme:

Algemene aspecten:

Het nationaalsocialisme is een **Duitse politieke stroming** die na de Eerste Wereldoorlog ontstaat. **Adolf Hitler** is er de leider van. Het nationaalsocialisme wordt ook wel **nazisme** genoemd en volgers ervan **nazi's**. Hun partij is de **NSDAP** en werd opgericht in 1920. In 1933 kwamen ze aan de macht.

Extra info: NSDAP staat voor NationalSozialistische Deutsche ArbeiterPartei. Zie [hier](#) stukjes uit het partijprogramma van de NSDAP.

Racistische karakter:

Het nationaalsocialisme vindt groepen mensen ongelijkwaardig op basis van ras. Mensen van het Duitse ras zouden het beste zijn (Übermensch), en mensen van het Joodse ras het slechtste (Untermensch).

Extra info: Nazi's hebben ook duidelijke rollen voor mannen en vrouwen. Ze vinden dat mannen sterke soldaten moeten zijn en vrouwen goede moeders die veel kinderen krijgen.

Totalitaire karakter:

Het nationaalsocialisme heeft een totalitair karakter. Dat betekent dat er maar 1 partij aan de macht is die ook invloed heeft op het dagelijks leven van mensen. Op die manier willen de nazi's ervoor zorgen dat iedereen hetzelfde vindt en denkt als zij.

Extra info: Ze hebben invloed op welke reclame er op de radio en tv komt, op wat kinderen op school moeten leren, op wat er in de krant staat en op tv komt en nog meer.

Slide 13 - Tekstslide

De NSB staat voor de Nationaal Socialistische Beweging en is een Nederlandse politieke partij. De NSDAP is een voorbeeld voor de partij. De leider van de partij is Anton Mussert.

Nederlanders die zich bij de NSB aansloten werden door anderen vaak gezien als 'foute' Nederlanders. Waarom denk je? En wat zijn dan 'goede' Nederlanders?

Dit is een lidmaatschapskaart van de NSB. In maart 1940 had de NSB bijna 30.000 leden, in oktober hetzelfde jaar bijna 90.000. Wat is de oorzaak van die toename denk je?

In mei dat jaar valt Hitler Nederland binnen.

Nederland wordt bezet en na de Duitse machtsovername sloten veel Nederlanders zich alsnog aan bij de partij.

Slide 14 - Tekstslide

Deze slide heeft geen instructies

Slide 15 - Tekstslide

Duitsland was voor de Tweede Wereldoorlog erg verdeeld. Ze hadden de Eerste Wereldoorlog verloren, moesten veel schulden betalen en het land werd wereldwijd vernederd. Ook was er veel armoede, werkloosheid en honger. In deze periode kwam een sterke leider (Hitler) aan de macht die het land werkgelegenheid beloofde, en het Duitse volk weer trots maakte.

Vraag: Kun jij je voorstellen dat mensen hier gevoelig voor waren? En zou jij er ook gevoelig voor zijn geweest denk je?

Door betere tijden te beloven aan de mensen in Duitsland kregen Hitler en het nationaalsocialisme veel volgers. In 1933 kwamen de nazi's aan de macht en werd Hitler de leider van Duitsland. Op deze foto zwaait hij naar de mensen die bij elkaar zijn gekomen om dat te vieren.

Betekende dit dat iedereen in Duitsland het eens was met Hitlers ideeën?

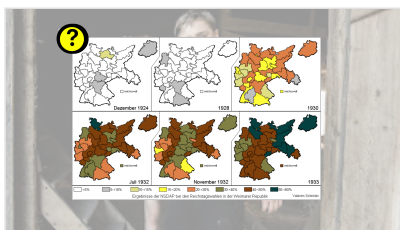
Nee, tijdens de verkiezingen had 43,9 procent van de mensen op de NSDAP gestemd.

Zie kaart volgende slide.

Extra vraag/info:

De slechte situatie in Duitsland was niet de enige reden dat de nazi's veel volgers kregen. Kun je andere redenen bedenken?

Groepsdruk, dwang, bang zijn voor wat er gebeurde als je niet op de NSDAP stemde, propaganda.

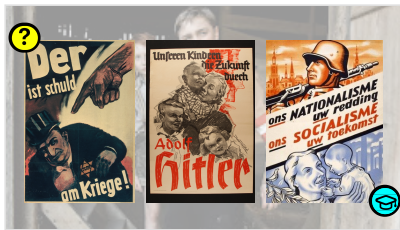

Slide 16 - Tekstslide

Op deze kaart zie je hoeveel mensen in Duitsland op de NSDAP stemden.

Wat valt je op?

Lange tijd krijgt de NSDAP weinig stemmen, vanaf 1930 wordt het heel snel veel meer.

Slide 17 - Tekstslide

Dit zijn posters van de nazi's uit de tijd voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Laat de leerlingen (in groepjes) deze posters bekijken behandel de volgende vragen:

Wat zeggen deze posters? Wat hopen de nazi's met deze posters te bereiken?

Vertaling: 'Der is schuld am Kriege' betekent 'Hij is schuldig aan de oorlog' en 'Unseren Kindern die Zukunft durch Adolf Hitler' betekent 'Onze kinderen krijgen toekomst door Adolf Hitler'.

Poster 1

Door deze poster en tekst worden Joden weggezet als de slechteriken en de bedreiging. Het is hun schuld dat er oorlog is.

Poster 2

Deze poster moet Duitsers laten geloven dat ze het onder leiding van Adolf Hitler heel goed gaan krijgen. Zo'n soort poster zal vooral ouders van kinderen aanspreken, zeker als zij door werkloosheid en armoede bang zijn dat ze hun kinderen geen goede toekomst kunnen geven.

Poster 3

Deze poster probeert de Nederlanders ervan te overtuigen dat het nationaalsocialisme van Hitler de redding en toekomst brengt. Daarnaast zie je op deze poster de rol van mannen en vrouwen volgens de nazi's; mannen zijn sterke soldaten en vrouwen goede moeders.

Deze posters zijn een vorm van **propaganda**. Propaganda is het verspreiden van middelen zoals deze posters met de bedoeling om mensen van bepaalde ideeën te overtuigen. Propaganda lijkt op het maken van reclame. Maar bij reclame gaat het erom mensen te overtuigen dat ze een bepaald product moeten kopen. Bij propaganda gaat het niet om kopen, maar om geloven.

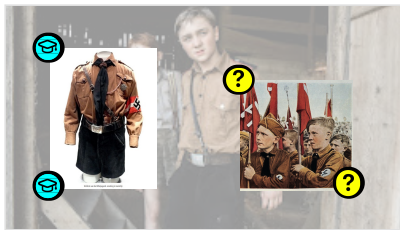
Extra vraag:

Kun je een vorm van propaganda bedenken die er nu is?

Slide 18 - Tekstslide

Deze slide heeft geen instructies

Slide 19 - Tekstslide

Toen de nazi's aan de macht kwamen wilden ze hun ideeën verspreiden onder de bevolking. Ook onder de jeugd. Ze richtten de Hitlerjugend op en verboden alle andere jeugdorganisaties en -clubs.

Ze organiseerden activiteiten zoals kamperen, wandeltochten, oorlogspelletjes en wapentraining. Ook werden nationaalsocialistische ideeën bijgebracht.

Behandel de volgende vragen met de leerlingen:

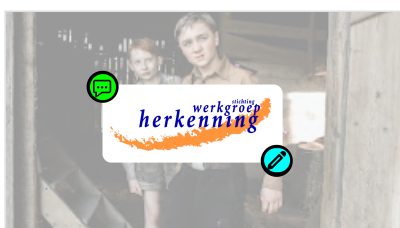
Bij de Hitlerjugend gaan gaf veel kinderen een gevoel van vriendschap, ergens bij horen en gaf verantwoordelijkheid. Zit jij ook bij een vereniging of op een sport waar je als groep iets doet? En hoe voel jij je in die groep?

Daarnaast werden kinderen door leeftijdsgenoten en leraren onder druk gezet om lid te worden van de Hitlerjugend. Weigeren zorgde dat voor pesterijen en bijvoorbeeld meer huiswerk. Stel dat iedereen in jouw klas voor Ajax is, maar jij bent voor Feyenoord. En je wordt gepest en krijgt extra huiswerk. Wat zou je daarvan vinden?

Slide 20 - Tekstslide

Hierna volgt een korte opdracht om kennismaking te maken met de gastspreker die komt tijdens de vertoningen van Das Glaszimmer.

Slide 21 - Tekstslide

Na het kijken van de film is er nog een nagesprek in de bioscoop. Er komt dan een gastspreker van de Stichting Werkgroep Herkenning.

Laat de leerlingen zelfstandig uitzoeken wat Stichting Werkgroep Herkenning is en voor wie ze opkomen. Laat de leerlingen minstens 1 vraag opschrijven die ze hebben voor de gastspreker.

Extra informatie:

Stichting Werkgroep Herkenning is een vrijwilligersorganisatie die hulp geeft aan kinderen, kleinkinderen en familieleden van personen die in de jaren 1940-1945 aan de zijde van de bezetter stonden, dan wel de bezetter waren (kinderen van Duitse militairen).

Meer informatie over Stichting Werkgroep Herkenning vind je [hier](#).

Slide 22 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les! Nu heb je genoeg kennis om binnenkort de film Das Glaszimmer in te bekijken!

Slide 23 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les.

Wil je jouw klas nog eens trakteren op zo'n inspirerende les over de Tweede Wereldoorlog? Kijk dan eens naar onze lessen bij Moffenmeid en Un Sac du Billes. Of op zoek naar lessen maar dan met een andere film en/of ander thema? Movies that Matter Educatie heeft een groot filmaanbod met lesmateriaal. Bekijk het aanbod hier.

Of lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik hier voor ons festival in maart en klik hier voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.